

СОЦІОКУЛЬТУРНІ СТЕРЕОТИПНІ УЯВЛЕННЯ ТА ЇХНЯ РОЛЬ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Помазан Тетяна,
ІГМЛ група, факультет філології та соціальних комунікацій,
Бердянський державний педагогічний університет, Бердянськ, Україна,
науковий керівник – проф., док. пед. наук Загороднова В. Ф.

Кожна культура знаходить унікальне відображення в мові. Опановуючи кожную нову мову, людина відкриває для себе нове світосприйняття, світовідчуття. Те, як особистість сприймає світ і що вона в ньому бачить, завжди відображається у поняттях, сформованих на основі рідної мови з урахуванням всього багатства притаманних цій мові виражальних засобів. Кожна культурна реалія, ситуація, подія сприймається й оцінюється людиною через призму прийнятих у рідному лінгвосоціумі культурних норм і цінностей, через засвоєну індивідом картину світу.

Завдяки дослідженням в галузі соціолінгвістики (О. Ахманова, Л. Нікольський, Ю. Дешерієв та ін.), лінгвокультурології (Є. Верещагін, Д. Гудков, П. Донець, В. Костомаров, І. Ольшанський, Ю.С тепанов та ін.), етнолінгвістики (К. Батурина, А. Герд, В. Жайворонок, В. Кононенко та ін.), психолінгвістики (І. Зимня, Ю. Караулов, Г. Колшанський, В. Красних та ін.), теорії міжкультурної комунікації (А. Вежбицька, Г. Єлізарова, Ю. Серебрякова, С. Тер-Мінасова та ін.) стало очевидно, що для повноцінного спілкування певною мовою необхідно не тільки уміти володіти мовним матеріалом, але й знати специфічні поняття, властиві певній етноспільноті, володіти позамовними знаннями, пов'язаними з культурою і звичаями цієї спільноти людей. Відсутність таких знань є перешкодою для побудови повноцінного спілкування і викликає непорозуміння через певні відмінності між комунікативно-мовними спільнотами у сукупності знань про світ.

У зв'язку із зазначеним вище виникає проблема адекватного сприйняття іноземного мовлення, належної реакції на національні соціокультурні стереотипи іншої культури. **Мета** публікації – з'ясувати визначення поняття “стереотип”, проаналізувати значення і роль стереотипних уявлень в опануванні іноземної мови.

Термін «стереотип» та його вплив на сприйняття однією нації чи раси іншої розглядається в багатьох аспектах та є предметом уваги таких наук як психологія, етнографія, соціологія та етнопсихолінгвістика. Дослідження у цьому аспекті були проведені вченими: У. Ліппман, Ю. А. Сорокін, Г.С. Батігін, В. А. Рижков та ін. Ці дослідження розкривають небезпечну природу стереотипу та необхідність подальшої роботи над цим питанням задля викоренення негативних наслідків їхнього впливу. Чому ж, дивлячись на розуміння небезпеки стереотипів та їх наслідків, вони продовжують існувати? Стереотипи мають глибокі корені, що і досі представлені у різних видах мистецтва. Практика національних стереотипів через ЗМІ, літературу чи образотворче мистецтво була використана задля досягнення різних цілей. Маємо досліджувати етапи формування

стереотипів, аби побачити хибність багатьох з них. Однією з найпотужніших сфер, які породжують стереотипи, є ЗМІ. Сфери реклами, театру та кіно мають керуватися сучасними нормами гуманізму та залишити стереотипне зображення людей позаду. Ще одним кроком є інформування людей з цієї проблеми. Значний відсоток сучасної молоді мають поверхневі знання з питання стереотипізації та майже не знають звідки йде таке негативне ставлення до окремих культур.

Отже, не викликає сумнівів той факт, що необхідно запроваджувати на уроках іноземної мови в загальноосвітніх закладах роботу з метою презентації, аналізу національних соціокультурних стереотипів мовленнєвого спілкування. Цей запас знань, що забезпечує адекватне розуміння почутого, написаного, є важливим як умова уміння читати, писати, слухати, говорити, як інструмент під час спілкування, що полегшує сприйняття і розуміння публіцистики, художньої літератури й взагалі сприяє повноцінній комунікації. Перспективи подальших пошуків у напрямку дослідження вбачаємо у висвітленні системи роботи щодо аналізу національних соціокультурних стереотипів мовленнєвого спілкування, попередження і подолання негативних стереотипів.

Література

1. Загороднова В. Ф. Основи міжкультурної комунікації : навч. посібник / В. Ф. Загороднова. – Бердянськ : БДПУ, 2018. – 314 с.
2. Стефаненко Т. Г. Этнопсихология : учеб. / Т. Г. Стефаненко. М. : Аспект Пресс, 2003. – С. 280 – 281
3. Тен Ю. П. Культурология и межкультурная коммуникация. / Ю. П. Тен. Ростов н/Д: Феникс, 2007. – С. 93
4. Липпман У. Общественное мнение [Пер. с англ. Т. В. Барчуновой, ред. пер. К. А. Левинсон, К. В. Петренко] / У. Липпман. М.: Институт Фонда «Общественное мнение», 2004. – 384 с.
5. Cheang, S.L. Color schemes: America's washload in four cycles. / S. L. Cheang. New York: The Kitchen, 1989.